

Ammattikorkeakoulujen
tutkimus-, kehittämis- ja
innovaatiotoiminta

Esipuhe

Ammattikorkeakouluilla on koko kaksikymmentävuotisen historiansa ajan ollut erittäin merkittävä rooli suomalaisessa korkeakoulujärjestelmässä. Tutkimus- kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa ammattikorkeakoulut ovat kehittäneet määrätietoisesti osaamistaan ja resurssejaan. Vuonna 2012 ammattikorkeakoulujen yhteenlaskettu TKI-toiminnan laajuus oli noin 167 miljoonaa euroa. Ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan merkitys työ- ja elinkeinoelämälle on erittäin suuri, samoin kuin sen merkitys ammattikorkeakoulujen koulutuksen korkean laadun ja jatkuvan työelämävästävyyden takaamiseksi. Ammattikorkeakoulut ovat

entistä valmiimpia ja halukkaampia tekemään monialaista soveltavaa TKI-toimintaa yhteistyössä yritysten ja kaikkien työ- ja elinkeinoelämän toimijoiden kanssa. Ammattikorkeakouluilla on merkittävä opiskelijoiden sekä opettajien osaamispotentiaali käytettävissä tähän toimintaan. Haluankin haastaa kaikki toimijat kehittämään yhdessä ammattikorkeakoulujen kanssa uusia tuotteita, innovaatioita ja liiketoimintaa kaikkien suomalaisten parhaaksi. On uusien mahdollisuuksien aika.

Markku Lahtinen

Arene ry:n puheenjohtaja

AMMATTIKORKEAKOULULAKI

4 § Ammattikorkeakoulujen tehtävät

Voimassa oleva ammattikorkeakoululaki määrittelee ammattikorkeakoulujen tehtävät seuraavasti:

“Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin, tukea yksilön ammatillista kasvua ja harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa. Tehtäviään hoitaessaan ammattikorkeakoulujen tulee edistää elinikäistä oppimista.”

Ammattikorkeakoulu on kansainvälisesti arvostettu, autonominen ja vastuullinen:

- *osaajien kouluttaja*
- *alueellisen kilpailukyvyyn rakentaja*
- *työelämän uudistaja*
- *innovaatioiden kehittäjä.*

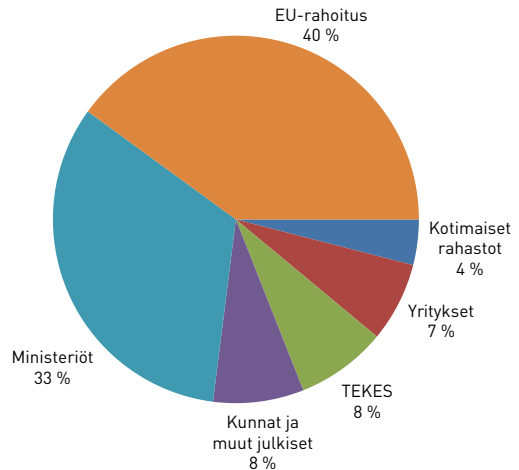
Ammattikorkeakoulut TKI-toiminnassa

Ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI-toiminta) on käytännönlähtöistä ja soveltavaa. Se:

- *vastaa yritys- ja muiden yhteistyökumppaneidensa kehittämistarpeisiin*
- *on käytännönläheistä ja tuottaa konkreettisia tuloksia*
- *hyödyntää käyttäjälähtöistä innovaatiotoimintaa mahdollistaen kumppaneilleen kilpailuetua*
- *vaikuttaa oman alueensa kehittymiseen, hyvinvointiin ja kilpailukykyyn parantamiseen.*

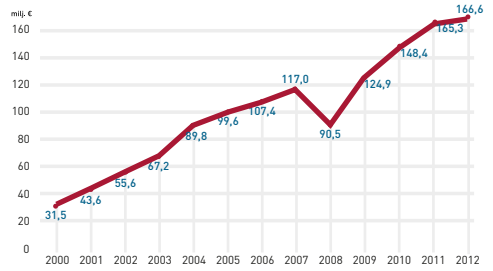
Suomi on maa, jossa osaamisen kehittäminen on yhteiskunnan kaikkien toimintojen kannalta erittäin tärkeää. Pitkäjänteinen panostus korkeakoulujen ja yritysten tutkimus- ja kehittämistoimintaan on ollut osa hyvinvoinnin kasvua. Ammattikorkeakoulut ovat osa suomalaista tutkimus- ja innovaatiojärjestelmää, joka toimii kansainvälisissä verkostoissa ja yhä globaalimmassa kilpailuympäristössä.

Ammattikorkeakoulujen erityinen valtti on soveltava, monialainen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, jota ohjaa vahva käyttäjäorientaatio ja aito ongelmanratkaisu. Se edistää toiminta-alueiden taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista kehitystä. Ammattikorkeakoulut ovat lunastaneet vaikuttavan TKI-toimintansa kautta asemansa osana kansallista innovaatiojärjestelmää.

Ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoiminnan ulkoinen rahoitus vuonna 2011 (Lähde: Tilastokeskus)

TKI-toiminnan roolia ja profiilia on kehitetty erityisesti vuodesta 2003 lähtien, jolloin tutkimus- ja kehittämistoiminta kirjattiin lakiin yhdeksi ammattikorkeakoulujen tehtäväksi. Toiminnan volyyymi on vahvistunut jatkuvasti ja oli vuonna 2012 kasvanut jo 167 miljoonaan euroon. Ammattikorkeakoulujen tutkimusmenot ovat kasvaneet n. 10 % vuosittain.

Ammattikorkeakoulujen tutkimustoiminnan volyyymi vuosina 2000–2012 (Lähde: Tilastokeskus)

Vuoden 2014 alusta otetaan käyttöön ammattikorkeakoulujen uusi rahoitusmalli, jolloin ensimmäistä kertaa perusrahoitukseen vaikuttaa myös TKI-toiminnan tulokellisuus 15 %:n osuudella.

	Aluevaikuttavuus ja työelämäyhteistyö	Laatu ja kansainvälisyys	
Koulutus 85%	Suoritetut ammattikorkeakoulututkinnot 46 %		Toiminnan laajuus
	55 op suorittaneiden määrä 24 %		
	Valmistuneet työlliset 3 %		
	Avoimen AMK-opetuksen, erillisten opintojen ja maahanmuuttajien valmentavan koulutuksen opintopisteet 4%	Opiskelijapalautte 3 %	
	Ammatillisessa opettajakoulutuksessa suoritettavat opinnot 2 %	Koulutuksen kansainvälisyys 3 % <ul style="list-style-type: none"> • ¼ kansainvälistä opiskelijavaihtoa • ¼ ulkomaalaisten suorittamia tutkintoja 	
Tutkimus- ja kehittämistoiminta 15 %	Ulkoapuolisen tk-toiminnan rahoitus 8 %		
	Suoritetut ylempät ammattikorkeakoulututkinnot 4 %		
	Julkaisut, taiteellinen toiminta, audiovisuaaliset aineistot ja tieto- ja viestintätekniiset ohjelmat 2 %, luokat A-F, I	Henkilöstön kansainvälinen liikkuvuus 1 %	
Strategia-rahoitus	Hankerahoitus		

Ammattikorkeakoulujen uusi rahoitusmalli 2014

Ammattikorkeakoulut kilpailukyyn vauhdittajina

Ammattikorkeakoulujen laaja- ja monialainen osaaminen tekee niistä monipuolisia yhteistyökumppaneita. Paitsi kouluttajia, ammattikorkeakoulut ovat:

- tutkimus- ja kehittämiskumppaneita
- innovaattoreita
- palvelun tarjoajia
- moderneja oppimisympäristöjä kumppaneilleen tarjoavia kehittämisalustoja.

Ammattikorkeakoulut tutkijoina ja kehittäjinä

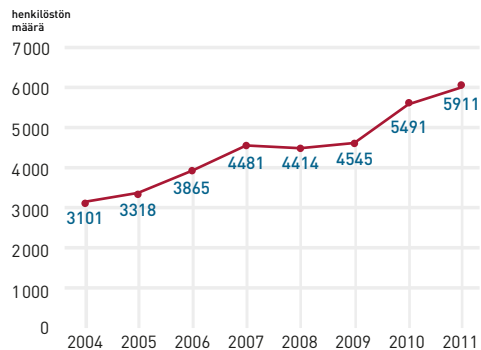
Korkeakoulun luonteeseen kuuluu toimia itsenäisenä tiedon tuottajana ja strategisten painopistealueiden tunnistajana. Ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI-toiminta) on:

- käytäntölähtöistä perustuen aina työelämästä nouseviin tarpeisiin
- soveltavaa vieden tutkimustietoa työ- ja elinkeinoelämän tarpeisiin ja samalla synnyttäen uutta tietoa ja liiketoimintaa yhteistyökumppaneidensa kanssa.

Soveltavalla TKI-toiminnallaan ammattikorkeakoulut tuottavat uusia tuotteita, palveluja, prosessi-innovaatioita ja uudistavat työelämää.

Ammattikorkeakoulujen henkilöstön osaamisessa yhdistyy pätevyys tieteelliseen tutkimus- ja kehittämistyöhön sekä laaja-alainen kokemus yrity maailmasta.

Ammattikorkeakoulujen TKI-toiminta perustuu vuorovaikutteisuuteen. Koulutus ja TKI-toiminta muodostavat toisiaan rikastavan toimintaympäristön. Viime vuosina ammattikorkeakoulut ovat profiloineet strategioitaan varmistuen painopistealueillaan toiminnan kannalta tärkeät tekijät sekä osallistuen alueiden kilpailukyyn kehittämiseen. Strategioiden toteuttamiseksi on koottu osajien riittävä kriittinen massa.

Ammattikorkeakoulujen tutkimushenkilöstön määrä 2004–2011 (Lähde: Tilastokeskus)

Vuorovaikutus toimintaympäristön kanssa perustuu toimiviin yhteistyösuhteisiin ja kumppanuuksiin. Jatkuva monimuotoinen yhteistyö mahdollistaa ennakoivan ja tulevaisuuden tarpeet tunnistavan toiminnan. Monialainen osaaminen yhteisöissä mahdollistaa (tiedon) tarpeiden tunnistamisen luoden uusia mahdollisuuksia osaamisintensiiviselle yritystoiminnalle. Alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten verkostojen kautta toiminta kytketään suurempien tutkimusverkostojen osaksi.

Keskeisiä yhteistyö- ja kehittämiskumppaneita ovat yritykset, kunnat, sosiaali- ja terveystoimen palvelut, elinkeino-yhtiöt, järjestöt, yliopistot ja oppilaitokset sekä tutkimuslaitokset niin kotimaassa kuin ulkomailla. Omilla toiminta-alueillaan ammattikorkeakoulut ovat keskeisiä toimijoita alueensa kehittämisessä strategioiden ja kehittämissuunnitelmien suunnittelijoina ja toimeenpanijoina.

Ammattikorkeakoulujen keskeiset kehittämiskumppanit Suomessa

Ammattikorkeakoulun rooliin kuuluu tarinoiden kertominen ja tiedon sekä kokemusten levittäminen julkaisu- ja tiedonvälitysoiminnalla ja vuorovaikutteisilla keinoilla. Ammattikorkeakoulut julkaisevat monipuolisesti TKI-toimintansa tuloksia tieteellisissä artikkeleissa, hanke- ja raportteissa, asiantuntijalausuntoina sekä audiovisuaalisena materiaalina. Pyrkimyksenä on saada tieto mahdollisimman suoraan käytäntöön sovellettavaksi. Ammattikorkeakoulut ovat aktiivisesti kehittäneet tutkimustoimintansa tuloksellisuuden seuranta- ja indikaattoreita yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

Ammattikorkeakoulut innovaattoreina

Ammattikorkeakoulujen osaamis- ja innovaatioympäristöissä syntyy innovaatioita monialaisen osaamisen tuloksena. Käyttäjälähtöiset TKI-menetelmät ovat – perinteisemmän kysyntälähtöisen innovaatiotoiminnan rinnalla – osaamista, jolla ammattikorkeakoulut uudistavat työ- ja elinkeinoelämää. Opiskelijayrittäjyys kasvattaa opiskelijoista tulevaisuuden osaamisintensiivisiä yrittäjiä sekä yrittäjämäistä työtapaa. Muutamassa vuodessa ammattikorkeakouluissa on syntynyt satoja kaupallistamispolulle lähteneitä keksintöjä.

Innovaatiot syntyvät uuden oppimisesta, tutkimuksesta, uudistamisesta ja oivalluksista. Ammattikorkeakoulujen kehittyvät kampuksiksi ovat uudenlaisia osaamis- ja innovaatioympäristöjä, joissa eri alojen opiskelijat, opettajat ja tutkijat sekä työelämän asiantuntijat kohtaavat. Laaja-alainen osaaminen mahdollistaa monien alojen osaamisen hyödyntämisen innovaatioprosesseissa sekä myös nopean reagoinnin ja äkilliset suunnanmuutokset.

Ammattikorkeakoulut käyttävät ja kehittävät perinteisten tutkimus- ja kehittämismenetelmien rinnalla käyttäjätarpeiden ennakointiin ja tunnistamiseen suunniteltuja palvelumuotoilun ja ennakkoinnin menetelmiä. Arjen toiminnassa opiskelijat ja heitä ohjaava henkilöstö ovat uudistamassa yhteistyössä työelämän ja yhteiskunnan käytäntöjä – ”ex ante”.

Käyttäjälähtöisen innovaatiotoiminnan on todettu mahdollistavan yrityksille uusia kilpailuedun tuovia ratkaisuja sekä mahdollistavan aikaisten trendien tunnistamista.

Ammattikorkeakouluilla on merkittävä koulutus- ja kehittämisvastuu julkisten palveluiden tuottamisessa mm. terveysalalla, jossa käyttäjälähtöisyys edistää julkisten palvelujen laatua ja tuottavuutta.

Ammattikorkeakoulut ovat ensimmäisten joukoissa ottaneet käyttöön Living Lab -tyyppisen toimintamallin, jossa yritys avaa tuotteen tai palvelun sen kehittämisvaiheessa käyttäjille tai asiakkaille. Käyttäjälähtöisessä innovaatiotoiminnassa osallistetaan loppukäyttäjiä, esim. yritysten tai terveydenhuollon asiakkaita tai matkailupalvelun uusia kohderyhmiä uusien toimintatapojen sekä tuotteiden ja palveluiden ideointiin.

Käyttäjälähtöisen innovaatiotoiminnan rinnalla toteutetaan kysyntälähtöistä innovaatiotyötä, jossa haetaan ratkaisuja jo valmiiksi tunnistettuun ongelmaan tai kehittämistarpeeseen. Lupaavimmat ja tuottavimmat innovaatioprosessit yhdistävät näitä kahta lähestymistapaa.

Eri ammattikorkeakouluissa on jo vuosia toteutettu erilaisia yrittäjyyttä ja erityisesti opiskelijayrittäjyyttä edistäviä rakenteita. Ammattikorkeakoulujen tuloksellinen yrityshautomotoiminta on synnyttänyt osaamisintensiivistä yrittäjyyttä, start up- ja kasvuyrittäjyyttä sekä tuottanut yrittäjäpolvenvaihdoksia. Ammattikorkeakoulut tuottavat opiskelijoille yrittäjyysvalmiuksia ja kasvattavat kasvuorientoituneita yrittäjiä, mikä on kansallisesti tärkeä kehittämiskohde.

Vuodesta 2007 korkeakoulujen keksintölaki on edistänyt ammattikorkeakouluissa syntyneiden keksintöjen kaupallistamista. Muutamassa vuodessa osa ammattikorkeakouluista on saanut kaupallistamistoimet

liikkeelle vauhdikkaasti. Tästä on osoitukseksi mm. Tekesin rahoittama 2008–2012 toiminut Tuli-ohjelma, jonka tuloksena ammattikorkeakouluista syntyi 253 hanketta. Yliopistoista ja tutkimuslaitoksesta hankkeita syntyi yhteensä 295. Uusia yrityksiä hankkeiden perustalle syntyi 54, joista 23 oli ammattikorkeakouluista.

Ammattikorkeakoulut jatkavat tätä toimintaa Tuoteväylä-hankkeen muodossa, jonka tulokset ovat olleet merkittäviä.

Ammattikorkeakoulut palvelutarjoajina

Uutta osaamista ja tietoa viedään käytäntöön tehokkaasti ammattikorkeakoulujen palvelujen avulla. Palvelutarjonta on laaja. Palvelut voivat olla mm.

- koulutuspalveluja (täydennyskoulutusta ja erityiskoulutusta)
- kehittämispalveluja
- erilaisia testaus-, mallinnus- ja tuotekehityspalveluja
- yrittäjyyteen liittyviä hautomo- ja yrityskiihdyttämöpalveluja
- tutkimuspalveluja.

Ominaista palvelutarjonnalle on se, että henkilöstö ja opiskelijat tuottavat palveluja yhdessä. Palvelujen merkityksenä on tukea ja edistää myös ammattikorkeakoulun tehtäviä, profiilia ja osaamista. Palvelut ovat osa korkeakoulun perustehtävää. Osa palveluista tukee koulutustehtävää, osa on TKI-toimintaan liittyvää palveluosaamista ja osa uutta liiketoimintaa tuottavia palveluja.

Ammattikorkeakoulujen modernit oppimisympäristöt

Osaamista kehitetään luokkahuoneiden lisäksi mm. työelämässä, virtuaalialustoilla sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa.

Entistä useammin opiskelu tapahtuu työpaikalla tekemällä oppien sekä oppimista reflektoiden.

Ammattikorkeakoulut tarjoavat runsaasti kansainvälistymisen mahdollisuuksia valmistuen tulevaisuuden osaajia globaaleihin työympäristöihin.

Käsitys oppimisesta muuttuu. Osaamista kehitetään monimuotoisissa moderneissa oppimisympäristöissä, joita ovat korkeakoulujen omien ympäristöjen lisäksi työelämän erilaiset ympäristöt ja laboratoriot, virtuaalialustat sekä tutkimusympäristöt. Tämä luo uusia mahdollisuuksia työn ja opiskelun yhdistämiseen sekä työn opinnoistamiseen.

Monimuotoinen oppimisympäristö rakentuu erityisesti oppimisen ja TKI-toiminnan integraatiosta, teoreettisesti ja käytännöllisesti painottuvista opintokokonaisuuksista, verkko-opinnoista, ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta, yrittäjyysopinnoista sekä opinnäytetyö- ja seminaarityöskentelystä. Uutena toimintatapana kehitetään todellisiin työympäristöihin vietyä työstä oppimisen mallia, joka yleistyy erityisesti ammattikorkeakoulujen jatko-opinnoissa.

Koulutuksen ja TKI-toiminnan integraatiossa vastataan parhaimmillaan oppimisen, työelämäyhteistyön ja aluekehityksen tarpeisiin. Opiskelijat ovat aktiivisesti mukana ratkaisemassa ja toteuttamassa todellisia työelämän toimeksiantoja. Tietojen ja taitojen oppiminen vaatii, että osaaminen kehittyy aidossa kontekstissa – tekemällä oppien ja samalla oppimista reflektoiden.

Kansainvälinen tutkimus- ja kehittämistoiminta antaa opiskelijoille mahdollisuuksia osallistua oman alansa kärkihankkeisiin, jolloin heille karttuu kokemusta kansainvälisistä toimintaympäristöistä ja kehittyä valmiuksia hakeutua töihin kansainvälisiin yrityksiin.

Korkeakoululla on vastuu henkilöstönsä osaamisen ja laadun varmistamisesta. Henkilöstön osaamishaasteita on ennen muuta tutkimus- ja kehittämistoiminnassa sekä kansainvälisessä toiminnassa

Ammattikorkeakoulut ovat kehittäneet työelämälähtöisiä oppimisympäristöjä ja luoneet uusia TKI-toiminnan ympäristöjä eri puolille Suomea. Usein tilat ja laitteet ovat yhteiskäytössä muiden toimijoiden kanssa, esimerkiksi:

- ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteiset tilat ja ympäristöt
- laboratoriot yhteistyössä yritysten kanssa
- ammattikorkeakoulujen ja kaupunkien yhteishankkeet (teknologiakeskukset, yrityshautomot).

Yritykset saavat opiskelijayhteistyössä:

- uutta osaamista, ideoita, tietoa ja resursseja
- mahdollisuuden tutustua harjoittelujaksojen ja toimeksiantojen kautta uusiin potentiaalsiin työntekijöihin
- mahdollisuuden vaikuttaa nuorten uravalintoihin ja edistää nuorten työllistymistä.

Opiskelijoille yritys yhteistyö tarjoaa:

- oppimiskokemuksiakäytännön tekemisen kautta ja mahdollisuuden soveltaa opittua teoriaa käytäntöön
- mahdollisuuden kehittää tutkimustyö- ja projektityöskentelytaitoja
- työkokemuksen myötä paremmat työllistymismahdollisuudet
- mahdollisuuden verkostoitua potentiaalisten työnantajien kanssa.

Näkökulmia tulevaisuuteen

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry esittää ammattikorkeakoulujen tulevan tehtävän (4§) muotoiltavaksi seuraavasti vuonna 2014 annettavassa lakiesityksessä:

”Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on antaa työelämää ja yhteiskuntaa ja niiden kehittämistä palvelevaa sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta, tukea yksilön ammatillista kasvua yhteisön jäsenenä ja harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa, yhteiskuntaa, työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja uudistavaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa (TKI-toimintaa) sekä taiteellista toimintaa.

Ammattikorkeakoulujen tulee edistää kansainvälistymistä, kansalaisaktiivisuutta ja elinikäistä oppimista, toimia vuorovaikutuksessa muun yhteiskunnan kanssa sekä edistää TKI-toiminnan tulosten ja -taiteellisen toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Ammattikorkeakoulu varmistaa TKI-toiminnassa, taiteellisessa toiminnassa, koulutuksessa ja opetuksessa korkean kansainvälisen tason hyviä eettisiä periaatteita ja käytäntöä noudattaen.

Ammattikorkeakoulu voi antaa ammatillista opettajakoulutusta.”

(Arene 24.6.2013)

Lähivuosien haasteet

Ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan edellytyksiä tulee vahvistaa määräaikaisella erityisrahoituksella myös vuosina 2015 – 2016 opetus- ja kulttuuriministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön linjausten mukaisesti työllisyyden- ja kilpailukyyn turvaamiseksi. Ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan edellytyksiä voidaan vahvistaa myös valtion finanssisijoituksilla. Ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen valtiolle siirtymisen myötä odotetaan rahoituksen kehittämistä pitkäjänteisesti.

Itsenäinen oikeushenkilöasema ja suora valtion rahoitus ovat edellytyksiä autonomian lisäämiseksi ja korkeakoulun aseman vahvistamiseksi alueilla. Ammattikorkeakouluidistuksesta vuonna 2014 annettavalla lainsäädännöllä tulee turvata ammattikorkeakoulujen autonominen asema.

Ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan uusi vaihe liittyy kansainvälisen kilpaillun rahoituksen hankkimiseen päätoimijoina ja partnereina kansainvälisissä verkostoissa. EU:n ohjelma Horizon 2020 avaa tähän uusia mahdollisuuksia erityisesti pk-yrityssektoriin ja sosiaalisiin haasteisiin liittyvillä alueilla. Kilpailu rahoituksessa on kuitenkin suuri ja vaatii pitkäjänteistä panostusta hakijoilta.

Suomi tarvitsee lisää yhteistyötä. Tutkimus- ja kehittämistoimintaa on vahvistettava yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, sektori- ja tutkimuslaitosten ja yritysten yhteistyönä.

Iskukyvyyn kehittäminen

Ammattikorkeakoulut ovat toteuttaneet kymmenen vuoden aikana merkittäviä rakenneuudistuksia. Uudistukset ovat antaneet ”iskukykyä” tilanteeseen. Vuoteen 2016 mennessä ne muuttuvat osakeyhtiöiksi, joilla on edellytykset toteuttaa korkeatasoista opetusta sekä monipuolisia ja laadukkaita TKI-hankkeita niin alueellisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Suomi tarvitsee uusia innovaatioita. Ammattikorkeakoulut ovat valmiita kaksinkertaistamaan TKI-toimintansa volyymin vuoteen 2020 mennessä. Panostus ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan edellytyksiin on oikea lääke suomalaisen yhteiskunnan näivettymistä vastaan!

Ammattikorkeakoulut ovat valmiita kehittämään omaa osaamistaan ja vahvistamaan erityisesti oman henkilöstönsä osaamista TKI-toiminnassa. Ammattikorkeakoulut hakevat aktiivisesti kumppanuuksia niin alueellisesti kuin kansainvälisesti.

TKI-toiminta kansallisissa ja kansainvälisissä arvioinneissa

Näkemyksiä ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan roolista, profiilista ja mahdollisuuksista on haettu muun muassa 2012 toteutetun ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan kansainvälisen arvioinnin (2012) sekä korkeakoulujen yhteiskunnallisen ja aluevaikuttavuuden arvioinnin (2013) avulla. Kansainvälisen arviointiryhmän mukaan ammattikorkeakoulujen on kirkastettava rooliaan osana tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan kokonaisuutta.

Kansainvälisen arvioinnin mukaan tutkimuksesta vastaavan opetus- ja kulttuuriministeriön tulisi ohjata ja johtaa kansallista kokonaisuutta ja mahdollistaa ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan roolia.

Työ- ja elinkeinoministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön välinen koordinaatio ei arviointiraportin mukaan toimi riittävän tehokkaasti. Tämä ns. ristiveto heijastuu hyvin vakavalla tavalla erityisesti ammattikorkeakoulujen TKI-toimintaan ja sen haasteisiin.

Arvioijaryhmä piti erillisrahoitusta välttämättömänä edellytyksenä tuloksellisen TKI-toiminnan aikaansaamiseksi. Kilpaillun rahoituksen varaan rakentuva TKI-toiminta ei mahdollista kestävää kehitystyötä. Ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnalle on avattava omat rahoitusväylät nykyisten tutkimusrahoittajien instrumentteihin.

Yhteiskunnallista ja aluevaikuttavuutta arvioivan raportin (2013) mukaan TKI-toiminnan rahoitusjärjestelmiä tulee kehittää yhteiskunnallisen vaikuttavuuden edistämiseksi. TEKESin tutkimus- ja innovaatio- rahoitusta korkeakouluille ja tutkimuslaitoksille tulisi lisätä. Tulevissa EU:n rakennerahasto-ohjelmissa tulisi voida painottaa TKI-toimintaa yhdistettynä koulutukseen.

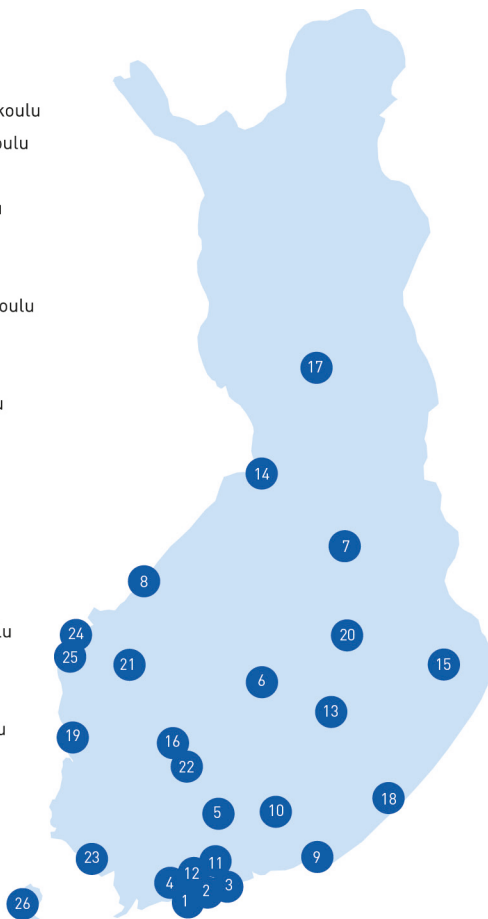
Vaikuttavuustavoitteiden saavuttamiseksi yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen on tiivistettävä yhteistyötään. Yhteistyön edellytyksiä ja mahdollisuuksia on tarpeen vahvistaa lainsäädännöllä. Yhtenäisenä korkeakouluverkostona toimimiseen tulee kannustaa ja tuloksellisesta yhteistyöstä tulee

palkita sekä OKM:n että korkeakoulujen rahoitusjärjestelmissä.

Molempien arviointien mukaan korkeakoulujen kansainvälistä yhteistyötä tulee lisätä sekä kehittää ja hyödyntää verkostoja tehokkaammin. Korkeakoulujen tulee työskennellä aktiivisesti huippuosaamisen siirtämiseksi maailmalta elinkeinoelämään sekä olla tiiviissä kanssakäymisessä elinkeinoelämän kanssa.

Ammattikorkeakoulut (AMK) muodostavat suomalaisen korkeakoulujärjestelmän yhdessä yliopistojen sekä tiede- ja taidekorkeakoulujen kanssa. Suomessa on 26 ammattikorkeakoulua yhteensä noin 70 eri paikkakunnalla. Ammattikorkeakouluista 24 toimii opetus- ja kulttuuriministeriön alaisena. Näiden lisäksi sisäasiainministeriön alaisuudessa toimii Poliisiammattikorkeakoulu sekä Ahvenanmaalla Högskolan på Åland.

1. Högskolan Arcada
2. Diakonia - ammattikorkeakoulu
3. HAAGA - HELIA ammattikorkeakoulu
4. Humanistinen ammattikorkeakoulu
5. Hämeen ammattikorkeakoulu
6. Jyväskylän ammattikorkeakoulu
7. Kajaanin ammattikorkeakoulu
8. Centria ammattikorkeakoulu
9. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu
10. Lahden ammattikorkeakoulu
11. Laurea-ammattikorkeakoulu
12. Metropolia Ammattikorkeakoulu
13. Mikkelin ammattikorkeakoulu
14. Oulun ammattikorkeakoulu
15. Karelia-ammattikorkeakoulu
16. Poliisiammattikorkeakoulu
17. Lapin ammattikorkeakoulu
18. Saimaan ammattikorkeakoulu
19. Satakunnan ammattikorkeakoulu
20. Savonia - ammattikorkeakoulu
21. Seinäjoen ammattikorkeakoulu
22. Tampereen ammattikorkeakoulu
23. Turun ammattikorkeakoulu
24. Vaasan ammattikorkeakoulu
25. Yrkeshögskolan Novia
26. Högskolan på Åland

Teksti hyväksytty Arenen kokouksessa 27.8.2013

Valmistelutyöryhmä: Tapio Varmola, Riikka Ahmaniemi, Outi Kallioinen,
Timo Luopajarvi, Matti Lähdeniemi, Riitta Rissanen, Mirja Toikka

